
Starptautiskās tirdzniecības komiteja

2023/0259(NLE)

9.11.2023

***

IETEIKUMA PROJEKTS

par projektu Padomes lēmumam par to, lai noslēgtu pagaidu nolīgumu par tirdzniecību starp Eiropas Savienību un Čīles Republiku (0000/2023 – C9-0000/2023 – 2023/0259(NLE))

Starptautiskās tirdzniecības komiteja

Referente: *Samira Rafaela*

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums

- * Apspriežu procedūra
- *** Piekrišanas procedūra
- ***I Parastā likumdošanas procedūra (pirmais lasījums)
- ***II Parastā likumdošanas procedūra (otrais lasījums)
- ***III Parastā likumdošanas procedūra (trešais lasījums)

(Norādītā procedūra pamatojas uz akta projektā ierosināto juridisko pamatu.)

SATURA RĀDĪTĀJS

	Lpp.
EIROPAS PARLAMENTA NORMATĪVĀS REZOLŪCIJAS PROJEKTS	5
PASKAIDROJUMS	6

EIROPAS PARLAMENTA NORMATĪVĀS REZOLŪCIJAS PROJEKTS

par projektu Padomes lēmumam par to, lai noslēgtu pagaidu nolīgumu par tirdzniecību starp Eiropas Savienību un Čīles Republiku (0000/2023 – C9-0000/2023 – 2023/0259(NLE))

(Piekrišana)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Padomes lēmuma projektu (0000/2023),
  - ņemot vērā projektu pagaidu nolīgumam par tirdzniecību starp Eiropas Savienību un Čīles Republiku (0000/23),
  - ņemot vērā nolīgumam pievienoto kopīgo paziņojumu par tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības noteikumiem, kas ietverti Pagaidu nolīgumā par tirdzniecību starp Eiropas Savienību un Čīles Republiku,
  - ņemot vērā piekrišanas pieprasījumu, ko Padome iesniegusi saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 91. panta 1. punktu, 100. panta 2. punktu, 207. panta 4. punkta pirmo daļu, 218. panta 6. punkta otrās daļas a) apakšpunkta v) punktu un 218. panta 7. punktu (C9-0000/2023),
  - ņemot vērā ... nenormatīvo rezolūciju¹ par priekšlikumu Padomes lēmumam par to, lai noslēgtu Uzlaboto pamatnolīgumu starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Čīles Republiku, no otras puses,
  - ņemot vērā Reglamenta 105. panta 1. un 4. punktu un 114. panta 7. punktu,
  - ņemot vērā Starptautiskās tirdzniecības komitejas ieteikumu (A9-0000/2023),
1. sniedz piekrišanu nolīguma slēgšanai;
  2. uzdod priekšsēdētājam Parlamentam nostāju nosūtīt Padomei, Komisijai, dalībvalstu valdībām un parlamentiem, kā arī Čīles Republikas valdībai un parlamentam.

---

¹ Šajā dienā pieņemtie teksti, P8_TA(0000)0000.

PASKAIDROJUMS

ES politiskās un ekonomiskās attiecības ar Čīli pašlaik reglamentē 2002. gada asociācijas nolīgums. Tomēr kopš 2002. gada pasaule ir ievērojami mainījusies, un ES un Čīles tirdzniecības un ieguldījumu attiecības pēdējos gados joprojām nav sasniegušas savu potenciālu. Tāpēc ES un Čīle 2017. gadā sāka sarunas par nolīguma modernizāciju, lai nolīgumu saskaņotu ar visprogresīvākajiem standartiem un atraisītu neizmantoto potenciālu. Sarunas par tirdzniecības daļu tehniskā līmenī tika pabeigtas 2021. gada oktobrī. Vienošanās pēc būtības par jauno ES un Čīles Uzlaboto pamatnolīgumu (*AFA*) un Pagaidu nolīgumu par tirdzniecību (*ITA*) tika izziņota 2022. gada 9. decembrī.

AFA sastāv no politiskās un sadarbības daļas un tirdzniecības un ieguldījumu daļas, tostarp ieguldījumu liberalizācijas un ieguldījumu aizsardzības noteikumiem. Attiecībā uz tekstu, par kuru panākta vienošanās, notiek divvirzienu ratifikācijas process. Tā kā *AFA* kopumā ir iekļauti noteikumi par politikas jomām, kurās ES ir dalīta kompetence ar ES dalībvalstīm, piemēram, par ieguldījumu aizsardzību, tas tiks iesniegts ne tikai Eiropas Parlamentam piekrišanas saņemšanai, bet arī visām ES dalībvalstīm ratifikācijai saskaņā ar to konstitucionālajām prasībām. Paralēli *AFA*, izmantojot tikai ES ratifikācijas procedūru, tika ierosināts parakstīt un noslēgt *ITA*, kurā ietverti tikai tie *AFA* tirdzniecības un ieguldījumu noteikumi, kas ir ES ekskluzīvā kompetencē. *ITA* būs vajadzīga Eiropas Parlamenta piekrišana un pēc tam — Padomes lēmuma par noslēgšanu pieņemšana. Tiklīdz *AFA* stājas spēkā, *ITA* automātiski zaudē spēku.

Čīle ir viena no Latīņamerikas pārtikušākajām un rūpnieciski attīstītākajām valstīm. Tai ir ļoti atvērta ekonomika, kas ir spēcīgi atkarīga no starptautiskās tirdzniecības. Čīle ir ES trešā lielākā tirdzniecības partnere Latīņamerikā, savukārt Čīlē ES kopumā ir trešā lielākā tirdzniecības partnere un lielākais ārvalstu tiešo ieguldījumu avots.

Spēkā esošais asociācijas nolīgums ir ievērojami palielinājis tirdzniecības un ieguldījumu apjomus starp ES un Čīli kopš tā stāšanās spēkā 2003. gadā. Laikposmā no 2002. līdz 2021. gadam ES un Čīles divpusējā tirdzniecība pieauga par 142 %. Tomēr tirdzniecības un ieguldījumu attiecības pēdējos gados nav sasniegušas savu potenciālu, jo abas puses starplaikā ir noslēgušas progresīvākus nolīgumus ar citiem partneriem. Tā rezultātā ES, kas 2003.–2009. gadā bija pirmajā vietā kā Čīles tirdzniecības partneris, ir noslīdējusi uz trešo vietu (pēc Ķīnas un ASV).

Uzlabotais nolīgums ļaus abām pusēm ievērojami palielināt divpusējo tirdzniecību un ieguldījumus, jo tas abām pusēm radīs savstarpēji izdevīgas jaunas iespējas un attīstību. Tas ne ilgāk kā septiņu gadu laikā liberalizēs 96 % no lauksaimniecības tarifa pozīcijām, kas vēl nav liberalizētas no Čīles puses, un 66 % no ES puses, ieskaitot pašreizējās tarifa likmes kvotas ES sieram un Čīles pārstrādātajai labībai. Tā rezultātā vairāk nekā 95 % no divpusējās preču tirdzniecības tiks atbrīvoti no nodokļiem. Attiecībā uz ļoti jutīgiem produktiem arī turpmāk tiks piemēroti izņēmumi, tostarp attiecībā uz abu partneru cukuru un banāniem un rīsiem saistībā ar ES. Čīles augļiem un dārzeņiem arī turpmāk piemēros ES ieviešanas cenu sistēmu. ES nodrošinās papildu piekļuvi tirgum, palielinot beznodokļu kvotas mājputnu gaļai, cūkgaļai, aitas gaļai, liellopu gaļai, ķiplokiem un konservētām zivīm no Čīles. Šādas jaunas kvotas Čīlei atvērs olīveļļai, augļu izstrādājumiem un citām precēm. Nolīgums aizsargās 216 ģeogrāfiskās izcelsmes norādes (GIN) no ES Čīlē un 18 GIN no Čīles ES. Saskaņā ar

pašreizējo nolīgumu rūpniecības preču divpusējā tirdzniecība jau bija pilnībā liberalizēta.

ITA ir iekļautas arī mūsdienīgas nodaļas par ieguldījumiem un pakalpojumiem, kas nodrošina, ka pret Eiropas ieguldītājiem, kas veido un vada savus uzņēmumus Čīlē, būs tāda pati attieksme kā pret Čīles ieguldītājiem. Nolīgums aizsargā valsts iestāžu tiesības reglamentēt sabiedrības interesēs. Tas ietver tiesības saglabāt sabiedriskos pakalpojumus, piemēram, izglītību, veselības aprūpi un ūdensapgādi, vai atdot atpakaļ valsts sektoram privāti sniegtus pakalpojumus.

Referente īpaši atzinīgi vērtē to, ka Komisija ir uzklauzījusi Eiropas Parlamenta aicinājumu ES tirdzniecības nolīgumā pirmo reizi iekļaut atsevišķu sadaļu par tirdzniecību un dzimumu līdztiesību. Dzimumu līdztiesība ir viena no ES pamatvērtībām, un tā ir jāvirza uz priekšu visos posmos un visās politikas jomās. Šī sadaļa ar vērienīgām saistībām radīs jaunu precedentu dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanai ES tirdzniecības attiecībās.

Jaunais nolīgums arī veicinās taisnīgāku un vienlīdzīgāku zaļo pārkārtošanos abiem partneriem. Būtiski ir tas, ka nolīgums nodrošinās nediskriminējošu piekļuvi kritiski svarīgām izejvielām un tīrai enerģijai, vienlaikus veicinot vietējo pievienoto vērtību Čīlē. Sadaļa par enerģētiku un izejvielām aizliedz eksporta un importa monopolus un dubultas cenas, vienlaikus dodot Čīlei zināmu politikas telpu, lai veicinātu jaunu rūpniecības nozaru rašanos, nosakot zemākas iekšzemes cenas noteiktās robežās.

ITA ir iekļauta arī visaptveroša sadaļa par tirdzniecību un ilgtspējīgu attīstību (TIA), kurā ietvertas vērienīgas un saistošas saistības attiecībā uz sociālajiem, darba un vides jautājumiem. Turklāt Čīle un ES kopīgā paziņojumā, kas pievienots *ITA*, ir apņēmušās pārskatīt nolīgumu, tiklīdz tas stāsies spēkā, lai to saskaņotu ar jaunākajiem ilgtspējas standartiem, jo īpaši ar ES jauno TIA pieeju. Tas nodrošinās, ka efektīvāk tiks īstenotas saistības attiecībā uz sociālajām un darba tiesībām, tostarp pirmiedzīvotāju tiesībām, piemēram, brīvu, iepriekšēju un apzinātu piekrišanu, kā arī vides standarti.

ITA ļaus ES konsolidēt un vēl vairāk stiprināt attiecības ar vienu no tās svarīgākajiem un uzticamākajiem partneriem Latīņamerikā. Nolīgums apliecina, ka ES var sadarboties ar līdzīgi domājošiem partneriem, lai veicinātu taisnīgu, ilgtspējīgu un uz vērtībām balstītu tirdzniecību. Laikā, kad arvien vairāk tiek apšaubīta daudzpusējā pasaules kārtība, kas ietver atvērtu un uz noteikumiem balstītu tirdzniecību, šis nolīgums ir arī spēcīgs signāls, vēršoties pret protekcionisma tendencēm, un ļauj abiem partneriem dažādēt savas piegādes ķēdes.

Ar nolīgumu ES un Čīles tirdzniecības un ieguldījumu attiecības tiks saskaņotas ar vismodernākajiem standartiem jomās, kas cita starpā saistītas ar vides aizsardzību, darba tiesībām, dzimumu līdztiesību un cilvēktiesībām un pirmiedzīvotāju tiesībām. Tā likvidēs lielāko daļu atlikušo tarifu un radīs ievērojamas jaunas iespējas ekonomikas izaugsmei un ilgtspējīgai attīstībai. Nodrošinot vienlīdzīgu attieksmi pret abu pušu investoriem, nolīgums stimulēs vairāk Eiropas uzņēmumu ieguldīt Čīlē un otrādi, tostarp tādās stratēģiskās nozarēs kā atjaunojamie energoresursi un izejvielas.

Tādēļ referente iesaka sniegt piekrišanu šim nolīgumam.